

ning, burde og kunde Regering og Rigsdag, der skulde være Udtryk for hele Befolkningen, og ikke for en bestemt kirkelig Retning, være gaaede noget videre i fri Principper end det kirkelige Udvalg. Jeg sigter selvfølgelig her til Bestemmelsen om, at der ikke maa synges andre Salmer end dem, der staa i Folkekirkens Salmebøger. Disse Salmebøger kunne blive gamle, det have vi flere Gange erfaret her i Landet. Hvis de blive 30 Aar gamle, inden der kommer en ny, kan der i den Periode komme mange Salmer frem, som kun de, der høre til Folkekirken, kunne faa Lov til at bruge, andre ikke. Og naar vi nu give Lægmand Lov til at tale paa Kirkegaarden, hvorfor skal der saa ikke gives Tilladelse til at synge, uden at Præsten skal føre Tilsyn med, om det bliver den ene eller den anden Salme? Den, der har bestilt Begravelsen, staaer jo til Ansvar for, hvad der bliver sagt; hvorfor kunne de saa ikke ogsaa have Ansvaret for, hvad der bliver sunget? Jeg er tilbøjelig til at tro, at hvis der bliver et Tilfælde, hvor der bliver sunget uheldige Sange, bliver der ti Tilfælde, hvor der bliver talt paa uheldig Maade. Kunde der altsaa blive en Forandring paa dette Punkt, vilde det være et saare godt og fornuftigt Fremskridt.

Endelig skal jeg til Slutning nævne en Ting, som ingen af de ærede Talere har været inde paa. Det er med Hensyn til Klokkeringningen. Jeg havde dog troet, at man nu kunde være naaet saa vidt, at der ikke længere blev Tale om 1ste og 2den Klasses Begravelser. Men det bliver der jo efter § 7, idet det store Flertal har Ret til at faa Klokkeringning, men der er nogle, som ikke faa Ret dertil. Der staaer nu først, at alle de, der ere døbte med den kristne Daab, kunne faa Klokkeringning. Det kan se saare smukt og godt ud, men vi vide jo godt, at vi have en hel Del Mennesker her i Landet, som ikke ere døbte med den kristne Daab; vi have et Samfund, som ingen vil nægte er et kristent Samfund, men som forstaaer Daaben paa aandelig Maade, og som ikke lader den udføre paa samme Maade som andre, jeg sigter til Kvækerne. Hvorfor skulle Kvækerne regnes for anden Klasses Mennesker? Baade med Hensyn til deres borgerlige Pligter og med Hensyn til Kristendom kunne de maale sig med de fleste, men naar en Kvæker en Gang skal puttes i Graven, kommer Lovgivningen og siger: Du er en anden Klasses Kristen, du er et anden Klasses Menneske, og derfor skulle

Ceremonierne ved din Begravelse være noget anderledes end ved andres. Jeg paaskønner i høj Grad, at Landstinget har slettet den Bestemmelse, at Præsten skulde have noget med dette at gøre, men jeg beklager meget, at man ikke er gaaet saa vidt at sige: Lad Kirkens dybe Malm komme til at lyde over alle Mennesker paa de Egne, hvor det er Skik og Brug, og hvor man ønsker det. Vi have jo en hel Del opvoksende Slægt i flere Samfund, som ikke bruge Barsedaa, og Følgen bliver, at en hel Del Børn vokse op uden at være døbte; der bliver ikke gjort nogen Klasseforskel mellem dem og deres Kammerater ude i Livet, saaledes ere Forholdene heldigvis blevne nu, og det vilde da se meget trist ud, naar saa endelig det Øjeblik kommer, da de skulle lægges i Graven, at Samfundet da med Loven i Haanden vilde sige: Du har alligevel været et anden Klasses Menneske, derfor skal du ogsaa have anden Klasses Begravelse. Det kan nok siges, at her kun er Tale om en Lov for Kirkegaardene og ikke for Kirken, men i mange Tilfælde eller dog i enkelte Tilfælde hænge Klokkerne i Ligkapeller og ikke i Kirker. Men selv om de hænge i Kirkerne, faa de dog Lov til at ringe over alle, der ere døbte i den kristne Daab, selv om de staa udenfor Folkekirken; jeg kan saaledes sige for mit Vedkommende, at jeg har Krav paa Klokkeringning, skønt jeg staaer udenfor Folkekirken. Men hvorfor saa ikke sige: Lad alle Mennesker faa samme Rettigheder, naar deres afsjælede Legemer skulle i Graven.

Kunde vi faa ændret disse Bestemmelser, vilde jeg sige, at det var et idealt Lovforslag om Begravelser, som over hele Landet vilde blive hilst med Begejstring. Jeg tror, at selv det store Flertal af dem, der høre til Folkekirken, har forstaaet, at her er nogle snærende Baand overfor Begravelser, som man maatte fordre bleve løste inden alt for lang Tid. Jeg vil derfor slutte med at sige: Jeg hilser Forslaget, som det foreligger, med Glæde, og kan det ikke blive forbedret, vil jeg indrømme, at jeg ser et stort Fremskridt deri, saa at jeg for mit Vedkommende — og jeg ved, der er mange, som ere enige med mig derom — vil modtage det med Taknemmelighed. Men kunde disse Forbedringer, som jeg har peget paa, blive indførte, er det jo sikkert, at saa vilde der fra alle Sider blive sagt: Nu ere vi komne saa langt, som vi kunne komme med frivillige